

GMINA
SIEMIATYCZE

**Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi
na terenie Gminy Siemiatycze
za 2014 r.**

Siemiatycze, kwiecień 2015 r.

Spis treści:

I.	Wstęp	3
II.	Zagadnienia ogólne gospodarki odpadami	4
III.	System gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Siemiatycze ..	5
IV.	Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy Siemiatycze w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi	7
V.	Analiza kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych	8
VI.	Liczba mieszkańców	10
VII.	Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	11
VIII.	Ilość odpadów wytwarzanych na terenie gminy	12
IX.	Podsumowanie i wnioski	15

I. Wstęp.

Obowiązek utworzenia analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi wynika z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 z późn. zm.). Zadanie to zostało określone jako zadanie obowiązkowe, które ma na celu weryfikację możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Niniejsza analiza, sporządzona w oparciu o rok 2014, przedstawiać będzie możliwości gminy m. in. w zakresie przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych, pozostałości z sortowania, potrzeb inwestycyjnych, a także kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych. Przedstawione tu będą także informacje o liczbie mieszkańców zameldowanych na terenie Gminy Siemiatycze, wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r., a także liczbę mieszkańców, którzy złożyli deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, liczbę nieruchomości objętych systemem, informację o właścicielach nieruchomości, którzy nie wykonują obowiązków wynikających z ustawy oraz dane dotyczące ilości wytworzonych i odebranych odpadów z terenu gminy, z wyszczególnieniem ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów przeznaczonych do składowania.

II. Zagadnienia ogólne gospodarki odpadami.

Podstawą prawną funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi jest wspomniana wyżej ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. To według określonych w niej wytycznych, każda gmina została zobligowana do podjęcia stosownych uchwał określających szczegółowy sposób funkcjonowania systemu na swoim terenie. Tak więc musiały powstać: regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, uchwała o wyborze metody ustalenia opłaty, sposobu i zakresu świadczenia usług, terminu, częstotliwość i trybu uiszczania opłaty. To podstawowe akty prawa miejscowego, które winny być podjęte w celu wejścia w życie tzw. „ustawy śmieciowej”.

Wybór przedsiębiorcy odbierającego odpady na terenie danej gminy musiał też nastąpić w sposób inny niż dotychczas, bowiem należało wybrać go w drodze przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów z terenu gminy, bądź dla każdej usługi oddzielnie. Najważniejszym jednak zadaniem było zorganizowanie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Tak więc stworzenie systemu, właściwie prawidłowego systemu gospodarowania odpadami wymagało czasu.

III. System gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Siemiatycze.

W 2014 r. odpady z terenu Gminy Siemiatycze odbierało i zagospodarowywało MPO Sp. z o.o. z siedzibą w Białymstoku – podmiot wybrany w drodze przetargu w 2013 r. Instalacją zagospodarowania zebranych z naszego terenu odpadów jest Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Hajnówce, zgodnie z wytycznymi w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami (województwo podlaskie dzieli się na cztery regiony gospodarki odpadami: Centralny, Południowy, Północny i Zachodni, Gmina Siemiatycze położona jest w Regionie Południowym).

System gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Siemiatycze działa w oparciu o wspomniane akty prawa, a w szczególności realizując główne założenia Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami. Selektywne zbieranie odpadów u źródła, pozwala nie tylko na pozyskanie cennego surowca, ale także na ponowne i racjonalne jego wykorzystanie.

Gmina Siemiatycze, opracowując system gospodarki odpadami na swoim terenie, przyjęła zasady zbierania odpadów na nieruchomościach, z podziałem na frakcje:

- 1) papier i tektura,
- 2) opakowania ze szkła,
- 3) tworzywa sztuczne,
- 4) metale,
- 5) zużyte baterie i akumulatory,
- 6) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- 7) przeterminowane leki i chemikalia,
- 8) mebli i innych odpadów wielkogabarytowych,
- 9) odpadów budowlanych i rozbiórkowych,
- 10) zużyte opony,
- 11) odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji,
- 12) popiół i żużel,
- 13) odzież i tekstylia,
- 14) odpady zmieszane (niesegregowane).

Systemem objęte zostały nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Pozostałe nieruchomości, na których powstają odpady komunalne, zobowiązane są do

zawierania indywidualnych umów pomiędzy konkretną osobą/właścicielem/firmą, a przedsiębiorcą wpisanym do Rejestru Działalności Regulowanej, prowadzonego przez Wójta Gminy Siemiatycze. Sposobu naliczenia opłaty dokonano wybierając metodę – od osoby zamieszkującej daną nieruchomość oraz od gospodarstwa domowego. Zróżnicowanie metod wiązało się z potrzebą wsparcia rodzin wielodzietnych, o stosunkowo niskim statusie dochodowym, przypadającym na jednego członka rodziny. Ustalono więc „opłatę od osoby” w stosunku do właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy w liczbie mniejszej lub równej 5 osób oraz w przypadku zamieszkania na danej nieruchomości powyżej 5 osób – opłatę od gospodarstwa domowego. Wprowadzona differentia specifica okazała się dobrym rozwiązaniem i zadowoleniem wśród mieszkańców.

Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku na terenie swojej nieruchomości. W tym też celu, w ramach usługi odbioru i zagospodarowania odpadów utworzono PSZOK (Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych), do którego mieszkańcy nieruchomości zamieszkałych mogą nieodpłatnie dostarczać odpady, zbierane zgodnie z wymienionymi wyżej frakcjami segregacji (poza zmieszanymi odpadami komunalnymi). PSZOK czynny jest trzy dni w tygodniu, co umożliwia mieszkańcom regularne dostarczanie odpadów. W ramach działalności PSZOK, raz w roku, organizowana jest mobilna zbiórka odpadów, podczas której można wyzbyć się niepotrzebnych przedmiotów z gospodarstwa domowego, tzw. odpadów wielkogabarytowych. Jest to bardzo pożyteczna usługa, dzięki której mogą skorzystać osoby nieposiadające środków lokomocji.

Gmina zapewnia dostarczenie w ramach ponoszonej opłaty koszy na zbiórkę odpadów niesegregowanych oraz worki na segregację. Bezpośrednio od właścicieli nieruchomości odbierane są: zmieszane (niesegregowane) odpady komunalne – 1 raz w miesiącu oraz frakcje: papier i tektura, opakowania ze szkła, zmieszane odpady opakowaniowe (tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe) – z częstotliwością 1 raz na kwartał. Odpady komunalne ulegające biodegradacji mogą być gromadzone w przydomowych kompostownikach i wykorzystywane na własne potrzeby lub dostarczane do PSZOK. Punkt ten bowiem ma na celu umożliwienie regularnego wyzbycia się odpadów z nieruchomości.

IV. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy

Siemiatycze w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Możliwości techniczne i organizacyjne Gminy Siemiatycze w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi należy rozumieć w kontekście przetwarzania odpadów, co zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21) oznacza procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie. Szczególną uwagę przysługują tu sposób, a właściwie możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Tak, jak wspomniano już wcześniej, województwo podlaskie podzielone jest na cztery regiony i w każdym z nich wskazana jest Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK). Region Południowy, do którego należy Gmina Siemiatycze, podlega pod RIPOK odpowiedni dla naszego regionu- Zakład Zagospodarowania Odpadów w Hajnówce. Zgodnie z zasadą przekazywania przez podmiot odbierający zmieszane odpady komunalne oraz odpady zielone od właścicieli nieruchomości, bezpośrednio do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, podmiot odbierający odpady z terenu Gminy Siemiatycze (MPO Sp. z o.o. w Białymstoku), dostarcza je właściwie. Wspomniane rodzaje odpadów są więc transportowane przez MPO do ZZO Hajnówka, a następnie odpowiednio tam zagospodarowywane. W obecnym stanie rzeczy brak jest innej możliwości przetwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych i pozostałości z sortowania przeznaczonych do składowania.

W 2014 r. nie realizowano żadnych zadań inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

V. Analiza kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Umowa z przedsiębiorcą wyłoniłym w drodze przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Siemiatycze została zawarta na okres 18 miesięcy, tj. wrzesień 2013-luty 2015, na ogólną wartość 513 000,00 zł brutto, co daje 28 500,00 zł brutto miesięcznie. Przedmiotem zamówienia, o którym mowa było też utworzenie i obsługa punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Przystępując do analizy kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych, należy najpierw zwrócić uwagę na „składniki” tych kosztów. Biorąc pod uwagę zapisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, gmina porywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. A więc kosztami tymi są koszty poniesione z tytułu:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- obsługi administracyjnej tego systemu.

Podsumowując, koszty poniesione z tytułu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych oraz funkcjonowania PSZOK w 2014 r. wyniosły 342 000,00 zł. Koszty obsługi administracyjnej systemu, w tym: wynagrodzenie pracownika, szkolenia, koszty serwisu programu do obsługi systemu, koszty prowizji z tytułu inkasa, przesyłki pocztowe, koszty eksploatacyjne typu: materiały biurowe, tonery, energia, telefony etc. – to wartość ok. 63 000,00 zł. Łącznie w 2014 r. na obsługę systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wydano ok. 405 000,00 zł.

Wpływy wniesione przez właścicieli nieruchomości z tytułu „opłat śmieciowej” w roku 2014 wyniosły 421 676,35 zł. Uwzględniając należności, jakie powinny być wpłacone za 2014 r. (przypis – 435 026,00 zł), sytuacja przedstawia się następująco:

- wpłaty z tytułu opłaty za 2014 r. – 399 859,35 zł
- wpłaty zaległości z 2013 r. (wpłacone w 2014 r.) – 20 238,00 zł
- nadpłaty na kolejny rok – 1 579, 00 zł.

Reasumując przedstawione wyżej wpływy z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2014 r. powstała zaległość w wysokości 35 166,65 zł, co łącznie z niewpłaconymi należnościami z 2013 roku (4 611,60 zł) daje kwotę 39 778,25 zł.

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Siemiatycze za 2014 r.

W stosunku do właścicieli nieruchomości, którzy nie wnieśli opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, podejmowane były czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych.

VI. Liczba mieszkańców.

W Gminie Siemiatycze, wg danych z Ewidencji Ludności prowadzonych przez tutejszy Urząd, zameldowanych na dzień 31.12.2014 r. było 6 263 osoby. Według danych zawartych w deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, odnotowano 4 409 osób, co stanowi 1543 deklaracji i 28 decyzji. Różnica w podanej liczbie osób wynika z tego, że znaczna część osób, która jest zameldowana na terenie Gminy Siemiatycze przebywa poza granicami kraju, głównie w Belgii. Ponadto podjęty system wyklucza też studentów oraz uczniów, którzy kontynuują naukę w innych miejscowościach, poza terenem gminy.

Zdecydowana większość mieszkańców, bowiem ok 93%, zadeklarowała selektywną zbiórkę odpadów, zobowiązując się jednocześnie do zbierania i „oddawania” segregowanych odpadów. Natomiast reszta mieszkańców, tj. ok. 7% deklaruje zbieranie odpadów w sposób niesegregowany, oddając wszystkie odpady jako zmieszane odpady komunalne.

VII. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Na przełomie 2013 i 2014 roku prowadzone były postępowania w stosunku do właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a dla których nie złożono deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Dla 25 właścicieli nieruchomości naliczono opłatę w drodze decyzji za okres od lipca do grudnia 2013 r. Następnie, w toku przeprowadzonej weryfikacji, wszczęto postępowania wobec kolejnych 12 właścicieli nieruchomości, w związku z brakiem deklaracji, o której mowa wyżej. Przedmiotowe postępowania dotyczyły okresu od 1 stycznia 2014 r. i zakończyły się wydaniem 7 decyzji określających opłatę „z góry”.

Na chwilę obecną, jedynym wiarygodnym źródłem weryfikacji nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, są dane z ewidencji ludności. Nie przesądza to jednak o rzeczywistym stanie rzeczy. Bowiem niepełne bazy danych, np. brak meldunku, utrudniają kontrolowanie wywiązywania się właścicieli nieruchomości z obowiązku ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Brak jest informacji o właścicielach nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych w sposób niezgodny z prawem. Niemniej jednak jeżeli zajdzie uzasadnione podejrzenie o takiej sytuacji, Wójt Gminy Siemiatycze będzie wszczynał postępowanie w przedmiotowej sprawie.

VIII. Ilość odpadów wytwarzanych na terenie gminy.

Na podstawie sprawozdań podmiotu odbierającego odpady od właścicieli nieruchomości, odnotowano następujące rodzaje i ilości odpadów odebranych z terenu Gminy Siemiatycze.

Wykaz przedstawia poniższa tabela:

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	11,4
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	31,2
15 01 07	Opakowania ze szkła	52,2
16 01 03	Zużyte opony	3,0
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	8,1
20 01 01	Papier i tektura	2,1
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	2,4
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	6,7
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,4
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	1,8
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	8,5
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	474,1

20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	16,6
----------	-------------------------	------

Łącznie, z terenu Gminy Siemiatycze w 2014 r. odebrano 618,5 Mg odpadów, z czego 581,3 Mg zostało zagospodarowane (poddane do recyklingu, odzysku, ponownego użycia, poddane przetwarzaniu itp.). Powstała różnica (37,2 Mg) wynika z faktu zagospodarowania tych odpadów w roku 2015, a więc kolejnym roku sprawozdawczym. Warto też nadmienić, że z ogólnej sumy odebranych odpadów 37,2 Mg dostarczono na PSZOK.

Jak wspomniano we wcześniejszych częściach opracowywanej analizy, zmieszane odpady komunalne przekazywane są do ZZO Hajnówka. Tam zostają poddawane procesowi segregacji, co w konsekwencji skutkuje pozyskaniem cennego surowca, wykorzystywanego m.in. w pierwotnym celu. Na przykładzie Gminy Siemiatycze i pozyskanych informacji z ZZO Hajnówka, z 474,1 Mg zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych odzyskano 15,7 Mg cennego surowca: odpadów szkła, tworzyw sztucznych, papieru i tektury, metali itp. Odpady nienadające się do ponownego użytku, tzw. frakcja do składowania spośród tych odpadów wyniosła 23,1 Mg. Pozostałe odpady przekazywane są przedsiębiorcom prowadzącym stosowne procesy odzysku, w ramach których odpady są ponownie przetwarzane na produkty użytecznego zastosowania.

W 2014 r. poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania przez Gminę Siemiatycze wyniósł 3,5 %, gdzie dopuszczalnym wskaźnik określony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów (Dz. U. z 2012 r. poz. 676) wynosi 50%. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odebranych z terenu gminy osiągnęła liczbę 12 Mg.

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła odebranych z terenu gminy w 2014 roku wyniósł 16,9 %, zaś odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne – 100%. Osiągnięte przez Gminę Siemiatycze poziomy spełniają wymogi określone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Siemiatycze za 2014 r.

recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 645).

Analizując powyższe dane, można stwierdzić, że gospodarka na terenie Gminy Siemiatycze prowadzona jest prawidłowo, co potwierdzają osiągnięte poziomy.

IX. Podsumowanie i wnioski.

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi została opracowana w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy Siemiatycze w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Na podstawie zebranych tu danych można stwierdzić, że obecny system gospodarowania odpadami komunalnymi funkcjonuje prawidłowo. Gmina przede wszystkim wywiązuje się z obowiązku osiągnięcia wymaganych prawem poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych, umożliwia mieszkańcom wyzbycie się szerokiego katalogu odpadów oraz zapewnia ich odbiór bez względu na ilość.

Zdecydowanie większa część odpadów komunalnych trafia do instalacji przetwarzania, niż na składowisko. Świadomość segregacji odpadów „u źródła”, a więc w miejscu ich powstawania, jest punktem wyjścia do osiągnięcia narzuconych prawem polskim i Unii Europejskiej. Zatem szczególnie ważnym zadaniem w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi jest społeczna świadomość zbierania odpadów nabyta m.in. przez edukację w tym zakresie.

Sporządziła:

Paulina Boguszevska-Morzy

WÓJT
Edward Krasowski